

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
2 FEBRUARA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj školi, Franciškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceni • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 6

Najbolji na vodstvo!

Nekoliko misli uoči godišnjih skupština
naših župa

Godišnje skupštine naših društava i četa već se okončavaju. Na njima su ove naše jedinice izložile bilans svog prošlogodišnjeg rada i utvrdile smernice za onaj daljnji u skorijoj budućnosti. Ostvarenje tog novog programa rada ovisi podjednako i o novopostavljenim upravama ovih naših jedinica, kao i o pomoći, saradnji i poštovanosti sveukupnog članstva. Glavne skupštine naših društava i četa dale su najbolju priliku da se uoči, kako da se sokolski rad još više pojača i unapredi i kako da se otklone nedostaci i popravne počinjene greške. Nije potrebno ovde naglašavati, da svaki uspeh ovisi također i o jednodušnosti i slozi, o bratskoj ljubavi i međusobnom poverenju, a poglavito od samoodricanja i podvrgavanja svoga ja, svojih ličnih, subjektivnih želja interesima celine. Posve je prirodno, da u svakom pravcu delovanja može da bude i različitih gledanja, zasebnih, individualnih, ali te eventualne difference ne smeju da budu na uštrb zajedničke stvari, ne smeju da diraju u principe i osnovne ideje, kojoj služimo, niti celine, kojoj pripadamo. Svako diferenciranje tih pogleda na metode rada u bilo kojem pravcu treba uvek nastojati dovesti u sklad sa općim sokolskim interesima. Samovolji u Sokolstvu ne može da bude mesta, jer ona znači negaciju svakog rada i jer ona isključuje svaku korisnu kritiku i korekturu, jer je ona jednostranih pogleda i jer nema osećaja za kritiku. Ali je zato tim više potrebit u Sokolstvu autoritet, kolektivni, autoritet vodstva, ljudi, kojima je povereno vodstvo, a koji i sami imaju zdrav osećaj najpuniše odgovornosti. Gde je toga, tu će biti i stvarnog rada, tu će biti i sigurnog uspeha i napretka. Ovim motivima i činjenicama moraju da se vode svi pojedinci i jedinice kao takve, kada biraju svoje novo sokolsko vodstvo.

Svojedobno na ovome mestu bilo je rečeno, da stvarna situacija našega Sokolstva počiva na našim župama, rečte, da je ona u rukama vodstva naših župa. O tome, uvereni smo, ne može biti diskusije. Ma koliko bujno klijao i razvijao se naš sokolski život i rad na samom terenu, u našim društvima i četama, on bi — kad ne bi bio brižno negovan i nadziran od naših župskih vodstva, obrasao mnogim korovom i samoniklim dracem. A baš vodstvo župe je onaj baštovan, koji Sokolstvu, na svome tlu, ima da poda pravilan sokolski rast i napredak. Treba za to energične i spretno ruke, bistrog pogleda, mnogo truda i prave sokolske ljubavi. Gde je potrebito, treba da se radikalno plevi i čisti, ali uvek oprezno, da se ne povredi i sama sokolska stablika. Stoga ovaj težak i odgovoran rad ne sme da se poveri sokolskim novajlijama, onima, koji nemaju sokolskog iskustva ni znanja; tu ne može niti sme da bude ni proba i eksperimentisanja, ni onako da se kaže: »Ajde, da vidimo ovoga, da pokušamo s onim«. Tu se treba držati principa, da se svako sokolsko vodstvo mora da rekrutuje iz starih prokušanih sokolskih radnika, koji imaju izrađene i jasne poglede na sve komponente sokolskog delovanja, bilo u idejnom, vaspitnom i administrativnom pravcu. Uravnoteženi i zaokruženi pogled samo može da obuhvati i shvati zadatke Sokolstva, zadatke koji danas nimalo nije lak ni jednostavan, kad se zna, da je Sokolstvo harmonično vaspitanje celog, nacionalnog čoveka, celog naroda. I kad govorimo o vaspitanju, o uzgoju, onda tu uključujemo sve one elemente iz kojih se sastoji to sokolsko vaspitanje, jer i bez jednog od tih elemenata ono ne bi bilo sokolsko vaspitanje. Doduše, tu i tamo imamo još i danas u ovome pogledu zastranjenih, vrlo zastranjenih mišljenja, koja će međutim vremenom posvema izbleđiti i nestati pred tolikim zahtevima, koje na čoveka, i fizički i moralno, postavlja život.

U pitanju osnove sokolskog rada, sokolskog vaspitanja ne sme da se postavlja težište sad na jednu sad na drugu stranu, naime, da je pri tome vaspitanju možda važnije ovo a sporednije ono; ni jedno ni drugo, već je važno i potrebno sve skupa, kao har-

monična celina. Ni »prosveta« za sebe ni »tennisk« za sebe nije Sokolstvo, ba prema tome ni prosvetari za sebe kao ni tehničari opet za sebe ne mogu da predstavljaju Sokolstvo; oni to mogu da budu jedino jedni s drugima, zajednički, uzajamno. Podizati zdravlje u narodu i uporedo prosvetivati ga, u jugoslovenskom i slovenskom duhu, to su zadaci našega Sokolstva. To nisu nikakvi problemi pa je stoga i tim čudnije, što zadatak sokolskog rada za neke još uvek biva »tehnički« ili »prosvetni circulus vitiosus«, jer im je to još uvek na dnevnom redu i na tapetu. Tu i tamo, valjda po onoj »tres facient collegium«, javljaju se i poneki »administrativci«, opet kao neki zasebni, kojima se Sokolstvo sastoji samo od akata, što većeg broja delovodnog protokola, statistika (više fiktivnih nego realnih), bilansa (najviše pasivnih), ispraznih reprezentacija i slično. Mi uvek n. pr. ističemo, da nismo turneri, a ipak ima onih koji ne vide dalje od sprave, jer misle, da je ona sokolski cilj! Mi govorimo, da nismo prosvetni skupovi, a ipak ima onih koji misle, da je jednim predavanjem ili predstvom ispunjen sav sokolski program! Mi »ovorimo da nismo ni birokratska ustanova, a ipak ima onih koji misle, da je rešenim aktom rešeno pitanje Sokolstva i koji misle, da je Sokolstvo stereotipna šablona (kao ono na pr. »... da se otštampa u prvom narednom broju«... Op. ur.). Mi govorimo da nismo bezlična masa, već da smo organizovani živi narodni pokret kome je najviše jedinstvo naroda i države i koji čuva i jača u narodu jugoslovensku svest, a ipak ima onih koji misle, da to znači unositi politiku u naše redove, dok opet s druge strane nekoji misle, da su lokalni stranačko-politički obziri, raspre i zadrevi visoki ciljevi Sokolstva! Mi propovedamo duhovno jedinstvo naroda i integralno Jugoslovenstvo, a ipak ima onih, koji se još plemenski bolećivo rado sklanjaju u senu kulturnih tradicija i raznih »istorijskih individualiteta!« Mi uvek »propovedamo, da nismo mešetari ni nikakvi posrednici, a ipak ima onih koji misle, da je Sokolstvo ekspozitura za lične intervencije i protekcionizam! Mi govorimo o velikim i uzvišenim zadacima Sokolstva, snujemo velike osnove i programe, a često se sami gubimo i tratimo u sitnicama i formalnostima i u svome stvarnom radu ostajemo slični i mali. Mi... i t. d., i t. d.

To su eto sve pojave o kojima u našim sokolskim redovima treba voditi ozbiljan račun i nastojati ukloniti ih i iskorijeniti. A to će se i tim lakše moći, ako na prvim i odgovornim mestima u našem Sokolstvu, poglavito u vodstvima naših sokolskih župa, budu pravi i prekaljeni Sokoli, odlučni, velikih koncepcija i smeli.

Nabacili smo ovo nekoliko misli baš uoči skupština naših župa, u času kada se pred njihovim vodstvima nalazi tako ogroman program velikog i odgovornog rada. I da se taj program rada uzmogne uspešno i da izvede, a da se pri tome nadu na radu i zbijene falange naših sokolskih pripadnika, potrebno je da tim falangama s vodstva ovih naših toliko važnih instancijskih, kao što su naše župe, upravljaju i vode ih najbolji, najspremniji i najsposobniji sokolski radnici, Sokoli širokog horizonta, odlučni, poštovni i nesebični, a ujedno i nevezani nikakvim obzirima ni na levo ni na desno, već jedino vodeni sokolskim duhom i iskrenom ljubavlju prema Sokolstvu i prema naciji. Treba osobito paziti na ličnu vrednost tih ljudi i na njihove moralne odlike, jer će ta njihova svojstva davati timbar i radu, čiji oni sami budu inicijatori i izvršioци. Treba da su to Sokoli, pred kojima će i sokolski pripadnici i vanskolska javnost osećati svako poštovanje.

Sokolstvo naše krije u sebi toliko živih, najzdravijih narodnih snaga, toliko energije i toliko života. Treba te snage, dakle, znati pozitivno iskoristiti, uvek ih držati budnima i u neprestanom pokretu, stavljajući ih u službu dobra svega naroda. Te snage treba također uvek i pomladivati, zagrejavajući mladu generaciju lepotom sokolske misli i vaspitavajući je sokolski ta-

Zaključak sokolskog tečaja za učitelje u Ljubljani

Kako smo već javili, početkom januara, inicijativom i novčanom pomoću kr. banske uprave Dravske banovine u Ljubljani, priredjen je jednodnevni sokolski tečaj za mlade učiteljske abituriente, koji čekaju sada nameštenje, u cilju da naša sela dobiju što veći broj sokolski vaspitanih učitelja.

Ovaj tečaj, koji je već za vreme svog trajanja pokazao, da će imati potpun uspeh, završen je u utorak 30 januara. Poslednji čas održan je od 15 do 16 sati u maloj sali Sokolskog doma na Taboru, i to: Uzorna sednica sokolskog društva, koju su po uputama predavača održali tečajnici sami. U 16 sati u dvoranu stupili su podban Dravske banovine brat dr. Pirkmajer s načelnikom prosvetnog odeljenja prof. Breznikom, nadalje I zam. starešine Saveza brat Gangl sa saveznim načelnikom bratom Ambrožičem i saveznom načelnicom sestrom Skalarjevom. Prisutni su bili i svi predavači, koji su u tečaju držali predavanja. Brat savezni načelnik, kao glavni vođa tečaja pozdravio je prisutne i zahvalio se još jednom banskoj upravi na velikoj pažnji prema Sokolstvu. Zatim je govorio pomoćnik bana brat dr. Pirkmajer, koji je izrazio svoje veliko zadovoljstvo, što mu je sa strane nastavnika i vođa tečaja referisano, da

su s uspehom tečajaca zadovoljni. Kao uputstvo u život i rad, br. dr. Pirkmajer održao je tečajcima krasno predavanje o državlanskom uzgoju, koje je trajalo oko pola sata. Iza njega ponovno je uzeo reč brat savezni načelnik, koji se je zahvalio bratu podbanu na njegovim lepim izlaganjima. Zahvalio se je zatim svim nastavnicima, a i za uzoran red, disciplinu i pažnju u tečaju svim tečajnicima i tečajnicama, kojima polaže na srce, da stečeno znanje još upotpune i da se sami usavršavaju te da se uzornim radom u školi i u sokolskim jedinicama oduže onima, koji su im taj tečaj omogućili. Iza toga učesnicima tečaja bila su podeljena uverenja o pohađanju tečaja. U ime polaznika tečaja zahvalila se je biranim rečima sestra Šteblaj, koja je obećala u ime svoju, da će svojim radom ispuniti očekivanja, koja se u njih polažu.

Vode tečaja bili su, pored brata saveznog načelnika, još i brat Jeras, savezni podnačelnik, za muška odeljenja i sestra Skalar, savezna načelnica. Predavači bili su najistaknutiji sokolski radnici Ljubljane, među njima i I zam. starešine brat Gangl. Bilo bi poželjno, da se ovakav tečaj priredi svake godine, a da primeru Dravske banovine slede i ostale naše banovine.

Okružja

Pitanje, organizacijske prirode, koje je potaknuto člancima br. J. K. kao i člankom br. inž. Kvapila iz Osijeka, nema sumnje da je od velike važnosti. Organizovanje okružja kao posebnosti samostalnih jedinica diktovano je mnogim našim razlozima i potrebama. Sva tri gore spomenuta članka ukazuju na jednu neophodnu potrebu naše sokolske organizacije. Jer, zaista, iz dosadanjeg našeg sokolskog rada, koji se svaki dan sve više širi i napreduje, oseća se da župe, koje po pisanju br. J. K. imaju daleko preko 100 jedinica nisu u stanju da održe onaj bliži kontakt s jedinicama koji je zaista potreban.

Pošto su na domaku župske skupštine, to bi ovom pitanju zaista trebalo posvetiti dostojnu pažnju. Okružja su najpotrebnija društvima pa su ista najviše pozvana da o tome vode računa, jer ona sama osećaju taj nedostatak naše organizacije i prema tome ona treba da učestvuju u organizovanju tih okružja. Na koji bi se način to moglo izvesti? Kao što je spomenuo brat Kvapil da u Osijeku postoje već predlog za okružja, mislim, da ne bi bilo na odmet ako bi se svaka župa do svoje skupštine pozabavila ovim pitanjem.

Župe bi jednim raspisom pozvale sva društva da odgovore, na koji bi se način sprovela organizacija okružja, a svakom društvu bi bila dužnost da o tome podnese svoj predlog bratskoj župi. Tada bi župa iz svih predloga društava uzela onaj koji je najpogodniji ili bi iz svih sastavila jedan najbolji, i taj stavila na dnevni red svoje skupštine. Tako bi taj predlog bio opet pretresan na župskoj skupštini i konačno redigovan poslao bi se saveznom organizacionom otku. Sa-

vezni otkaz bi imajući pred sobom više predloga sačinio jedan koji bi podneo na odobrenje Savezu.

Mislim da bismo na ovaj način došli do najbolje organizacije okružja. Sada hoću da pokušam da opravdam potrebu okružja, a i koristi koje bi od istih imala društva u prosvetnom radu a biće braće i sestara koji će to isto izneti i o drugim našim granama tehničkim i organizacionim. § 25 Pravilnika o župskom prosvetnom odboru predviđa godišnji zbor svih prosvetara, koji se održava istoga dana i u istom mestu kada i župska skupština. Pošto se taj zbor drži istog dana kada i skupština, to se referati na zboru na brzu ruku pročitaju a i debata po istim mora da se svede na najmanju meru, jer treba da se žuri na župsku skupštinu. Na ovom zboru bi trebalo da delegati-prosvetari daju svoje primedbe, a ujedno i upute i savete po pitanjima sokolsko-vaspitnog i sokolsko-prosvetnog rada. Međutim zbog kratkoce vremena to sve nije moguće učiniti ili uraditi. Međutim, da postoje dobra okružja ti bi se zborovi održavali na njima a sama društva bi na te zborove mogla slati svoje delegate, jer bi materijalni izdaci bili manji nego kada se ide u sedišta župe. Ti zborovi duže bi trajali i sva pitanja na dnevnom redu bi se mogla u tancine raspraviti.

Naročite koristi bi društva imala kada bi se po okružjima održavali prosvetni tečajevi, jer bi isti bili počećeniji od društvenih prosvetnih odbora pošto bi u tom slučaju također materijalni izdaci za društva bili manji.

Danas je n. pr. lutkarstvo u Sokolstvu uzelo velikog maha a o vaspitnom uticaju istoga u Sokolstvu i

ko, da naša organizacija bude uvek za rad mladenački sveža, bodra i poletna. Ne sme se smetnuti s uma, da naše Sokolstvo u svom napredovanju i jačanju treba da ima u mislima poglavito ovo dvojce: omladinu i naše selo! Daleko je još naša škola od Sokolstva, a i do sela ne vode tako glatki i ravni putevi; treba ih istom samo trudom utirati. I ovde u svome radu nećemo uspevati budemo li se grečivito držali krutih ukupljenih forma, već se moramo i pokinovati potrebama i zahtevima života. Jer po ovima stvaraju se i ljudski zakoni, pa im moraju slediti i sokolski. Nije nam doduše samo do broja, već do kakvoće, ali nam mora da bude i do broja i do kakvoće ujedno, jer Sokolstvo, kao ni život, ne poznaje nazatka, već napretka u svakom pogledu.

Program, koje su primile župske

uprave od strane Saveza za svoje glavne skupštine, vidimo da vrlo je opsežan, i zato smo i naglasili pre, da treba izvanredno sposobne, sokolski spremne i oduševljene braće i sestara, koji će ga dolično i izvesti. Iako taj program predstavlja tek mali deo ogromnog sokolskog posla u narodu, koji je pred nama i koji na nas čeka, on je ipak toliko opsežan, da ni jedna naša sila, koja ima volje i ljubavi sokolske, ne može ostati neupotrebljena i pasivna. Ne sme taj rad da padne samo na nekoliko, a da ostali kritikuju i da se čak i radom drugih kite; neka svaki prione uz svoju dužnost i neka ponese deo odgovornosti. Pri svemu tome pak neka svima uvek lebdi pred očima: svestrani napredak celokupnog našeg Sokolstva uvek i samo za dobro nacije!

V. U. Z.

da ne govorim. Međutim mnoga društva iako bi počela rad s lutkarstvom, nemaju stručnih lica za vođenje istog, a u mnogim društvima nedostaju i materijalna sredstva za nabavku istih. Dok kada bi postojala okružja tada bi ili društvo u sedištu okružja, koje je uvek jače od seoskih, ili pak samo okružje nabavilo jedno takvo pozorište, koje bi u svakom mestu održalo po koju predstavu i time vršilo propagandu za tu vrstu prosvetnog rada u Sokolstvu. Ujedno bi se organizovali i lutkarski tečajevi u sedištima okružja, koji bi mogli više dana trajati a i broj posećilaca bi bio veći, a od ovih tečajeva bi baš sama društva imala velike koristi. U ovom smislu organizovale bi se i okružne putujuće knjižnice, a i u ostalim granama prosvetnog rada bilo bi većeg napretka nego li je sada, jer bi se i nadzor nad radom društvenih prosvetnih odbora mogao lakše vršiti nego sada, kada se vrši jedanput godišnje ili možda ni tada.

Izneo sam ono što sam kao prosvetar društva osenio da bi neophodno potrebno bilo za napredak prosvetnog rada u društvima, a mislim da ima još braće i sestara koji imaju mnogo što šta da kažu po ovom važnom pitanju ali se ustežu da o tome pišu, misleći da nisu zato pozvani ili iz čiste skromnosti. Ali ne treba da zaboravimo ono naše geslo »Pojedinac ništa, celina sve« i zato smo dužni da svi radimo na izgradnji naše velike zajednice — Sokolstva. A pošto je štampa najpogodniji način da izrazimo sve ono što nam nedostaje, to pišimo slobodno, braćo, i iznesimo sve ono što bi bilo od trajne vrednosti i koristi za naše Sokolstvo. I baš ovom našem konkretnom pitanju, pitanju organizovanja okružja kao potpuno samostalnih jedinica, koje bi svojim postojanjem olakšavale mnogi naš sokolski rad i u mnogočem rasterećivale naše župe, da bi se one mogle lako da posvete samo krupnijim zadacima i onom inicijativom radu, mi trebamo da poklonimo osobitu važnost, pručavajući ga sa svih strana, temeljito i objektivno, a ne, valjda onako više iz sujete odbaciti ga a priori, a da se i ne zade u njegovu suštinu. Neka se po ovom pitanju, kao i po svim drugim koja iskravaju u našoj organizaciji, otvaraju javne ankete u ovom našem glasilu, ankete, u kojima će se uvek razložiti, temeljito i trezno zagovarati ili odbijati ono što naš život sokolski iznese na dnevni red. Jer naša sokolska štampa to je naša sokolska javna tribuna.

Adamov D., Mokrin.

Pokrajinski slej u Zagrebu u avgustu o. g.

Pripreme za slej

Sletski odbor Sokolske župe Zagreb, koji vodi sve poslove jubilarnog sleta, sastoji se od 12 oteka: gospodarsko-finansijskog, tehničkog, građevinskog, saobraćajnog, oteka za doček, nastanbenog, oteka za prehranu, lekarskog, redateljskog, zabavnog i svečanostnog. Za rad sletskog odbora propisan je poseban pravilnik. Predsednik sletskog odbora je br. dr. Oton Gavrančić, starešina župe; potpredsednici su br. Stjepko Debeljak i br. Zeljko Vižintin, zamениci starešine; gospodar br. Dane Šarić, tajnik br. Vlado Veselić, blagajnik br. Kosta Jugović. Pročelnici oteka su: gospodarsko-finansijskog br. Dane Šarić, građevnog br. prof. inž. Josip Drik; tehničkog načelnik župe br. dr. Alfred Pihler, propagandnog br. Hrvoje Macanović, za doček br. Fran Svarcvald, prehranbenog br. Dragutin Petrović. Kancelarija sletskog odbora je u Gajevoj ul. 3, II kat. Telefon 81-47. Uredovno vreme 8-12 i 15-19.

Na glavne sletske dane položice se kamen temeljac Sokolskom domu Prestolonaslednika Petra, koji se podiže na uglu Savske ceste i Kršnjačeva ulice, na zemljištu, koje je zakonom od 1931 godine darovano u tu svrhu Sokolskoj župi Zagreb.

Sokolska župa Zagreb i Sletski odbor predvideli su ovaj raspored sletskih dana:

subota 9 i nedelja 10 juna: naraštajski dani;

Takmičenja pojedinki u smuku na 2 km.

Ova takmičenja održana su 28. s nastupom u 930 sati. Prijavljeno je bilo 15 takmičarki, nastupilo ih je 10, stiglo na cilj 9.

Od najboljih rezultata donosimo sledeće:

1. Hilinger Nesti (Celje, Celje) 1.38%, 2. Černe Jožica (Kranj, Gora, Kranj) 1.45, 3. Pogačar Marica (Radovljica, Kranj) 2.11%, 4. Azman Zdenka (Kranj, Kranj) 2.11%, 5. Urbas Reni (Sokol, Ljubljana) 2.25, 6. Smerdu Ljubica (Maribor-matica, Maribor) 2.43.

Sastavljena takmičenja

Za ova takmičenja bilo je prijavljeno 20, a nastupilo ih je 11.

Medu najboljim rezultatima postignuti su u prvom i u drugom razredu:

1. Žemva Lovro (Gorje pri Bledu, Kranj) 1.418.75 toč., 2. Smolej Franc (Jesenice, Kranj) II 403.1 toč., 3. Rabič Maks (Mojstrana, Kranj) I 359.7 toč., 4. Prešern Martin (Radovljica, Kranj) II 322.8 toč., 5. Lakota Ciril (Mojstrana, Kranj) II 271.1 toč.

III. razred: 1. Prešern Franc (Radovljica, Kranj) 449.3 toč., 2. Stavbe Ivan (Celje, Celje) 328.1 toč., 3. Lisjak Lado (Ljubljana-Siška, Ljubljana) 235.5 toč.

Skokovi

Takmičenja u skokovima održana su 28. s nastupom u 1330 sati. Od prijavljenih 21 takmičara nastupilo ih je 13, izvan takmičenja 4 ukupno 17.

Postignuti rezultati su u I i II razredu sledeći:

1. Zupan Janko (Jesenice, Kranj) I 231.5 toč., 2. Žemva Lovro (Gorje, Kranj) I 194.6 toč., 3. Rabič Maks (Mojstrana, Kranj) I 170.3 toč., 4. Kozjek Vinko (Jesenice, Kranj) II 146.7 toč., 5. Mokorel Viktor (Zirovnica, Kranj) II 144.9 toč.

III razred: 1. Prešern Franc (Radovljica, Kranj) 214.1 toč., 2. Stavbe Ivan (Celje, Celje) 27.

Prema ukupnim rezultatima ovih takmičenja opaža se, obzirom na prošlu godinu, lep napredak, i to u svim takmičarskim granama.

Osim toga istaknuti, da je najveće zanimanje bilo za takmičenje vrsta u smučarskim likovima, a što i najbolje odgovara našim vaspitnim namerama, jer pri ovome takmičenju dolazi do važnosti ne pojedinač već celina, i jer ova takmičenja ne zahtevaju od takmičara prevelikog fizičkog napora.

Medutim moramo naglasiti, da dok smo s brojem članova takmičara lično zadovoljni, što isto ne možemo nikako kazati i za članice.

Organizacija takmičenja bila je vrlo dobra, disciplina uzorna, te nije bilo nikakvog incidenta kao ni priužbe.

U subotu 27. januara na veče Sokolsko društvo Bohinjska Bistrica predela je za takmičare i takmičarke lepog zabavnog večer. Dok je rezultat sveukupnih takmičenja bio objavljen u nedelju 28. januara već u 16 sati u Sokolskom domu u Bohinjskoj Bistrici.

Pri koncu moramo ipak jedno poželiti, naime, da sva društva nisu posla sve prijavljene takmičare na ova takmičenja, a naročito to ne bratske župe Zagreb i Beograd, koje uopće nisu poslale ni jednog takmičara. Gde su opet bili takmičari Karlovca, Sušaka, Novog mesta i Varaždina?

IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

TRÉCA RADNIČKA OLIMPIJADA U PRAGU

Tréca olimpijada, koju priređuju Radničke telovežbačke jedinice Českoslovačke (DTJ) ove godine u Pragu, deli se po svome programu na zimске priredbe, koje će, kao što smo već izvestili, obuhvatiti razne zimске telovaspitne grane, te na telovežbačke svečanosti, koje će se održati koncem juna i početkom jula u Pragu. Raspored svećanih dana olimpijade otvoriće deca DTJ, koja će se sakupiti u Pragu 30. juna, a koja će nastupiti na sletu 1. jula. Tada će ujedno nastupiti i deca nemačkih radničkih-telovežbačkih organizacija. Glavni sletski dani određeni su od 5 do 8. jula s nastupima naraštaja i članstva. Na dan 5. jula održaće se takmičenja celog saveza u lakoj atletici, igrama i na spravama, a naveče priredbiće se razni nastupi na pozornici. 6. jula biće pokusi, a po podne već prva javna vežba, na kojoj će nastupiti razne župe, članice i članovi iz svega saveza u prostim vežbama, a izvešće se također i svećana scena. Dne 7. jula biće završena takmičenja, a 8. jula određen je kao zadnji glavni dan sa svećanom povorkom po Pragu, dok će se po podne održati druga velika javna vežba, na kojoj će nastupiti i stariji članovi, zagrančni gosti, III župa i opet sve muške i žensko članstvo u saveznim prostim vežbama. Olimpijada biće zaključena svećanom scenom.

SVICARSKA VRSTA ZA BUDIMPESTU

Svicarski telovežbački savez već se pobrinuo da što pre sastavi svoju vrstu za međunarodna takmičenja u Budimpešti, koja će se održati od 28. maja do 3. juna o. g. Kako je do sada za ova takmičenja prijavljeno već oko 20 vrsta, razumljivo je, da će se naročito najveće i najbolje telovežbačke organizacije u Evropi pravodobno pobrinuti da svoje vrste što bolje izveštaju, jer je očekivati vrlo ostru borbu, osobito među sokolskim vrstama iz Českoslovačke i Jugoslavije na jednoj strani te među Svicarima, Italijanima, Francuzima, Fincima i Nemcima na drugoj. Na svaki način ne može se da potcenjuje ni madžarska vrsta, koja je poslednjih godina već više puta pokazala, da je i madžarski telovežbački savez počeo da gaji telovežbu posve sistematski. Svicarska vrsta sastavljena je, za još daljnje pripremanje, od sledećih takmičara: Baha, Brulmana, Eberla, Gridera, Hafena, Hengija, Kerna, Moka, Mica, Pfistera, Stajnemana, Vagnera, Valtera i Vela. Imena Hengi i Mic opće su poznata u telovežbačkom svetu, jer je Mic bio ozbiljan takmac za prvenstvo na spravama na lansknoj olimpijadi u Los Andelesu.

BALILA U ITALIJI

Skrb italijanske vlade za omladinu poslednjih godina pokazala je znatne uspehe. Fašizam organizovao je pored t. zv. avantgardista i »mladih Italijanka«, koji u stvari predstavljaju fašistički naraštaj, još i one najmlađe, naime mušku decu u »balilek«, a žensku decu u organizaciju »malih Italijanka«. U svim tim organizacijama gaji se osobito i telesno vaspitanje, pa će radi toga biti od interesa da se navede, koliko je zapravo italijanske omladine udruženo u omladinskim fašističkim organizacijama. Kako izveštaju italijanski listovi, broj pripadnika fašističkih omladinskih organizacija u 1933. god. znatno je porastao i prekorao već prvi milion. Avantgardista je bilo 150.157, mladih Italijanka 65.039, balila 474.206 i malih Italijanka 350.832. Statistika, koja navodi ove brojke, a koje skoro prekoravaju stanje nemačkog turnerskog naraštaja, koje iznosi ukupno 1.040.234 osobe, nikako ne navodi, koliko je od ovih članova fašističkih omladinskih organizacija u istini učestvovalo u telesnom vaspitanju. Smatramo, naime, da se je u tome pogledu obzirom na sadanje prilike u Italiji organizovalo i stvorilo sve što je bilo moguće.

TELESNI UZGOJ OMLADINE U RUSIJI

Već smo više puta izvestili, kako se u Rusiji telesno vaspitanje provodi samo u državnim vežbaonicama i zavodima. Ruska vlada međutim pošla je u tom pogledu još i dalje i podržavala također i sve telesno vaspitanje po školama sviju vrsta. Ne samo da je telesno vaspitanje uvedeno kao redoviti predmet u naukovnu nastavu škola, već se vlada brine i za to, da se omladini pruži prilike da i izvan škole može da se telesno vaspitava na raznim igralištima i vežbalištima. Svaka škola ima organizovane razne kružoke, u kojima se gaji ova ili ona vrsta sporta, odnosno vrše telesne vežbe. Tako postoje na nekim školama kružoci smučarski, skijaški, sanjkaški, nogometni, odbojni, veslački, plivački i t. d. Naravno, nije to po svim zavodima jednako, jer mnogo gde i nisu ni takve prilike da bi se mogle izvoditi sve ove telesne vaspitne grane. Ipak, kako donose neke novine, danas nema u Rusiji ni jedne škole, na kojoj se ne bi gajila barem telesno vaspitna grana u posebnim školskim kružocima. U tu svrhu stoje ovim kružocima na raspoloženju potrebne školske prostorije, a isto tako mogu se učenicima besplatno koristiti svim vežbaonicama, vežbalištima i igralištima, koja su pod državnom zaštitom ili nadzorom. To je uostalom regulisano i posebnim zakonom. Među kružocima pojedinih škola priređuju se i takmičenja, čime se podiže zanimanje i veselje za telesno vaspitanje.

Komandir požarne čete dobija službu

Prema rešenju suda opštine Šabacke br. 913 od 16. januara 1934. godine ima se putem konkursa izabrati komandir požarne čete, koji će na dužnost stupiti čim izbor odobre nadležni. Uslovi za stupanje jesu svi oni, koji se zakonom traže.

Prinadležnost komandira jesu: godišnja plata 14.000 dinara, a pored toga besplatno stan, ogrev, osvetljenje i dva para odeli — letnje i zimsko — godišnje.

Prvenstvo će se uzeti u obzir lica muzički sposobna za vođenje orkestra. Podnošenje molbi najdalje do 10. februara 1934.

Braća Sokoli, koji raspolazu s gornjim sposobnostima neka odmah podnesu molbe opštini šabackoj i o tome da izveste Sokolsko društvo Šabac da bi se njegova molba kod opštinske uprave potpomogla i potkreplila.

KRCNIKA

Pevačko društvo »Gusla« u Beogradu. Akcija na zblizenju Bugara i Jugoslovena postaje sve jača i sistematičnija. Ovih dana vratilo se sokolsko pevačko društvo »Gusla«, koje važi kao jedno od najboljih bugarskih pevačkih horova u opšte, posetu beogradskog akademskog pevačkog društva Obilić, koje je na pravoslavni Božić bilo u gostima kod braće Bugara i koje je postiglo svojim koncertom u Sofiji ogroman uspeh. Braća Bugari, koji su došli u posetu kao brat k bratu na sam praznik sv. Save, bili su oduševljeni primljeni, a sala Novog univerziteta, gde je davan koncert u nedelju 28. januara uveče, bila je dupkom puna. Na koncertu bili su prisutni i predstavnici vlade te mnogih nacionalnih i kulturnih institucija. Koncert se pretvorio u spontanu manifestaciju bratstva. Prisutni pak su se uverili, da je u svojoj suštini narodna pesma od Triglava do Crnog Mora skoro jedna te ista, što je isto jedan od jakih dokaza, da smo u stvari jedno.

90. godišnjica Katarine Breškovske. »Majka ruske revolucije«, kako zovu Katarinu Breškovsku, ovih dana doživela je u Pragu 90. godinu svog burnog života, života punog borbe za prava siromaha. Breškovska je potomak stare ruske plemićke porodice i kao studentkinja zagrejala se je za zapadnu demokratiju. Nakon krimske rata, nastupila je agitaciono putovanje po Rusiji, propovedajući seljacima, da je zemlja onoga, koji ju obrađuje. Zbog ove akcije bila je uapšena i osuđena na progonstvo, iz koga je pokušala pobeći, ali je uhvaćena i ponovno oterana u izgnanstvo, da se tek nakon 22 godine vrati iz Sibirijske u evropsku Rusiju. Godine 1903 pobešla je u inostranstvo, otkuda se vratila 1907. godine, ali je bila ponovno uhvaćena i tek Kereniski ju je 1917. godine oslobodio. Dolaskom boljševika na vlast morala je opet pobeći i zajedno s českoslovačkim legionarima preko Japana i Amerike dolazi u Evropu, u Pariz, otkuda se preselila u Prag, gde živi već punih 10 godina i uživa u ruskoj emigraciji velik ugled.

70. godišnjica čuvenog ruskog naučnjaka Davida Grima. Dne 24. januara navršio je 70. godinu svog plodnog života profesor ruskog univerziteta u estonskom gradu Tartu. Jubilarnac se rodio 1864. u Petrogradu kao sin čuvenog ruskog arhitekta i rektora carske akademije. Nakon svršenih pravnih studija na univerzitetu u Petrogradu otišao je u Berlin, gde se je specijalizovao u rimskom pravu. Godine 1893. napravio je doktorsku disertaciju iz rimskog prava. Svoju univerzitetsku karijeru počeo je na univerzitetu u Tartu, gde radi i sada, otkuda je prešao kao profesor rimskog prava na univerzitet u Petrogradu, gde je u godinama 1910. do 1911. zauzimao mesto rektora. Nakon revolucije postao je pomoćnik ministra prosvete, ali su ga boljševici nakon svog dolaska na vlast uapšili. Godine 1920. pobešao je u Finsku, otkuda je otišao u Prag, gde je ostao 7 godina kao profesor na ruskom univerzitetu. Od godine 1927. radi kao redoviti profesor u Tartu. Jubilarnac uživa u svojoj struči svetski renome i poznat je kao jedan od najboljih poznavalaca rimskog prava.

10. godišnjica Vilzonove smrti. Na dan 2. februara pada 10. godišnjica smrti Vudrova Vilzona, velikog pobornika za prava malih naroda i autora čuvenih 14 tačaka, koje su bile osnovna za ideju samoodređenja naroda. Baš mi Sloveni imamo mnogo da zahvalimo ovom geniju američkog naroda. Da je on bio u svemu uspeo na mirovnoj konferenciji, s koje se je razočaran povukao, i sudbina nas Jugoslovena bila bi mnogo lepša, jer bi nam bile priznate pravednije granice. Vudrov Vilzon posvetio se, nakon studija, problemima, a i politici, stekavši zbog svoje vanredne sposobnosti velik ugled. Predsednik severoameričke Unije poslao je 1912. god., na kojem je položaju ostao kroz dva izborna perioda. On lično ima velikih zasluga, da je Amerika ušla u rat protiv ugnetača evropskih naroda i Društvo naroda njegova je ideja, koja nažalost nije bila u mnogočemu ostvarena onako, kako je on ovu instituciju bio zamislio. Prigodom 10. godišnjice njegove smrti i mi Jugosloveni dubokom zahvalnošću sećamo se ovog velikog našeg prijatelja, koji je prerano morao da umre.

Štromajerov rođendan — dan znanosti i umetnosti. Jugoslovenska akademija znanosti i umetnosti u Zagrebu, na svojoj poslednjoj sednici, zaključila je uoči rođendana velikog Jugoslovena i velikog svog dobrotvora i osnivača vladike Štromajera, da se počam od ove godine proglasi 4. februar Štromajerov rođendan, kao dan znanosti i umetnosti, te će na taj dan otda tokom godine izabrani novi članovi Akademije držati svoja nastupna predavanja.

50. godišnjica smrti Dorda Matića. Na Sv. Savu pre 50 godina umro je Dorda V. Matić, nazvan »licejaca«, bivši javni pravozastupnik iz Užica. Svojim testamentom od novembra 1883. godine ostavio je veliki legat tadašnjoj Velikoj školi s time, da ona osnuje fond za potpomaganje siromašnih studenata, što je nakon nekoliko godina i učinjeno. Pokojni Matić, dakle, spada među osnivače ovog dobrotvornog fonda, koji je mnogim talentovanim studentima omogućio školovanje, podarivši u tu svrhu za ono vreme veliku sumu, pa su njegov primer sledili kasnije još i mnogi drugi dobrotvori.

KNJIGE I LISTOVI

ADOLF ZEMAN: PUKOVNIK SVEČ

U nakladi knjižare »Sfinks« B. Janda, Prag XVI — Smihov (Pržemska ul. 16) izišla je jedna odlična i vrlo zanimljiva knjiga, roman od poznatog sokolskog pisca Adolfa Zemana pod naslovom »Pukovnik Sveč«. Knjigom prevejava pravi sokolski duh, a i njen moto je: »Legionari i Sokoli jedno su; njima je posvećena ova knjiga«.

Br. Zeman poznati je češki pisac. Svoja najbolja dela napisao je iz života českoslovačkih legionara u Rusiji. Dosada je najjače njegovo delo trilogija »Mrtva baterija«, kojoj se sada pridružuje i ovaj roman o velikom češkom junaku pukovniku Sveču. Sada, kada je život sam dovršio uzbuđljivi roman puk. Sveča i dopunio ga dostojnim epilogom što su njegove kosti prevećene u otadžbinu, potrebno je da generacija, koja već ne zna, kako je strašan rat i s koliko krvi je otkupljena sloboda, ima pred očima svetao primer, koji nam je dao snage i složne volje da se izvojuje sloboda pod svaku cenu. Ovaj roman života junaka Jurija Josipa Sveča prikazan je istinskom vernošću i čistom objektivnošću. To je roman u stvari Sokolstva i zbog toga je posvećen Sokolima i legionarima, jer i jedni i drugi iznikli su na Tirševim idejama. To je roman pun napetosti i dramatske privlačnosti, u kome je verno prikazan konflikt nepokolebivog Svečevog karaktera s vojničkom masom, koja je časovito malaksala pod težinom fizičkih i duševnih muka. U poznatoj polemici radi ličnosti Svečeve i njegovog samoubijanja, ovaj je roman objektivno prikazivanje i psihološki uspeo opis čitave

Svečove tragedije, iz koje se kao vatrom očišćen diže lik popularnog sibirskog heroja, prost od svih sentimentalnih uveličavanja, jednostavno junčan kao lik veličine čoveka, isto onako kao što je i siva vojnička masa lišena svake zlobne mcfistofelske maske i koja nam se prikazuje kao kolektiv izmučenih sibirskih junaka, čiju slavu ne može ništa da umanji.

Ovaj roman najtoplije preporučamo svima, koji vladaju češkim jezikom. Naručuje se kod pomenute nakladne knjižare, vezan u platno i štampan na vrlo finom engleskom papiru, uz cenu od Kč. 19.—.

JANKO ZIROVNIK: NARODNE PESMI Z NAPEVI

Ova brošura narodnih pesama s napevima, koje je sakupio i uredio za 4 jednaka glasa učitelj g. Janko Zirovnik, izišla je sada kao prvi svezak u nakladi i tisku Učiteljske tiskare u Ljubljani. U ovoj brošuri, koja obuhvata preko 180 stranica, sadržane su 123 narodne pesme s napevima. Sve ove pesme sastavljene su za 4 muška glasa u slobodnoj, jednostavnoj harmonizaciji, bez svih modernih primesa i artificijelnosti tako, kako ih peva prosti narod, kako ih pevaju slovenački mladići u letnjim večerima na selu u raznim prigodama. Cena je ovoj brošuri u kartoniranom povezu Din 50.—, a u poluplatnenom Din 56.—. Naručuje se kod Učiteljske tiskare u Ljubljani. Preporučamo!

JOSIP JURČIČ: DESETI BRAT

Dramatizacija od Ferda Delaka.

Povodom 90. godišnjice Jurčičevog rođenja izdao je nakladni zavod »Naš oder« novu dramatizaciju najpopularnijeg slovenačkog romana »Deseti brat«. Dramatizator režiser g. Ferdo Delak svu je radnju navezao na glavno lice, desetog brata, koje živo pred nama iskače, da nam je čak bliže nego li u romanu samom. Odlike scenske predadbe Ferda Delaka, nakon sjajnog uspeha toga dela u mariborskom pozorištu, spoznaćemo bez sumnje naše pozornice, kojima nedostaje dobrih pučkih domaćih dela. Knjiga obuhvata punih 70 strana osmine i stoji Din 20.—. Pozorišta, koja žele da prikazuju »Desetog brata«, neka se obrate na nakladnika »Naš oder«, Ljubljana, Gajeva ul. 8, koji će im poslati 15 primeraka dela za Din 300.— (12 primeraka za glavne uloge, 1 za režisera, 1 za šaptača i 1 za inspicijenta) i molbu da se delo može izvadati bez naplate autorskih tantijema. Sokolske pozornice imaju 50 Din popusta.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Cetinje

CETINJE. — Drugi župski prosvetni tečaj. U vremenu od 26—31. decembra održan je drugi prosvetni tečaj Sokolske župe Cetinje. Prvi prosvetni tečaj bio je održan u mesecu novembru, te je župa po inicijativi predsednika Prosvetnog odbora brata Mihaila Rajnvažna rešila da održi drugi prosvetni tečaj. Ona je pozvala učitelje i učiteljice iz svih društava i četa s teritorije ove župe, tim pre što ovo vreme spada u božićni odmor, te učiteljice nisu imali smetnje za svoj redovan rad u školi.

Ovaj tečaj razlikuje se od prvog u tome, što je broj učesnika bio dva puta veći, i što su na ovom tečaju predavači obuhvatili u svojim predavanjima celokupno sokolsko gradivo — potrebno za svakog društvenog i četnog prosvetara i funkcionera. Na tečaju je uzelo učesća 35 učitelja i 6 teritorije ove župe, a 6 s teritorije župe Mostar.

ZPO je izradio raspored i plan predavanja ovako: Osnovi sokolske ideologije (br. Mihajlo Rajnvaž 1 čas), Sokolska istorija (br. Grujičić Krsto 2 čas).

sa), Tirševo Sokolstvo i njegove osnovne misli (br. Milutin Ivanović 1 čas), Zadaci društvenog i četnog prosvetara (br. Dušan Velimirović 2 časa), Sokolska štampa (br. Nikola Doriomedov 1 čas), Vaspitanje dece i naraštaja (br. Grujičić Krsto 2 časa), Govornišvo (br. Šoškić dr. Milorad 1 čas), Higijena (br. Piletić dr. Vladimir 1 čas), Statistika (br. Milović Aleksandar 1 čas), Sokolstvo i selo (br. Dedić Četko 2 časa), Sokolstvo i štednja (br. Rajnvaž Mihailo 1 čas), Organizacija (br. Milović Aleksandar 2 časa), Sokolstvo i narodno prosvetovanje (br. Trifun Karabaš 1 čas), Trezvenost i Sokolstvo (br. Piletić dr. Vladimir 1 čas), Putevi i ciljevi Sokolstva (br. Grujičić Krsto 1 čas), Administracija (br. Ivanović Milutin 1 čas), Inteligentnija omladina i problem sela (br. Velimirović Dušan 1 čas), Sokolski sustav (br. Grujičić Krsto 1 čas), Sokolstvo. Fašizam i hilerizam (br. Grujičić Krsto 1 čas), Sokolstvo i vera (br. Nikola Doriomedov 1 čas), Učitelj kao sokolski radnik (br. Rajnvaž Mihailo 1 čas), Jutarnje i večernje vežbe (br. Grujičić Krsto 8 časova), Debatne večeri (br. Grujičić Krsto 8 časova).

Drugi prosvetni tečaj župe Cetinje, održan od 26 do 31. decembra 1933.

Nikolajević Petar, sud. čin., i Fric Aleksandar. Revizori: braća: Čupić Jovan, polic. kapetan, Nešić Slavko, gradski inženjer, Filičević Bogdan, bank. činovnik, Čosić Sreten, poreznik i Divić Petar, vazd. vodnik. Sud časti braća: dr. Radosavljević Bogdan, dr. Sinžar Srećko, Živanović Gradimir, sreski načelnik, Dimić Dragutin i Pavičević Blažo, sud. pripravnik.

SRPSKI KRSTUR. — Skupština Sokolskog društva u Srpskom Krsturu održana je u nedelju 21. jan. u Sokolskoj čitaonici. Skupštinu je otvorio brat Marko Šugin, sveštenik i starešina društva. Župski delegat brat dr. Sima Matejin, lekar, starešina Sokolskog društva Nova Kanjiža, sprečen je bio da prisustvuje skupštini, te je skupština održana bez župskog delegata.

Posle pročitane poslanice Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, društveni funkcioneri pročitali su svoje izveštaje. Iz izveštaja se vidi, da se u društvu redovno vežba, da se uzelo učešća s članovima — vežbačima na pokrajinskom sletu u Ljubljani. Izvedene su dve uspele akademije svih muških kategorija. Obratna je pažnja za stvaranje stručnih tehničkih prednjaka.

U prošlog godinu otvorena je Sokolska čitaonica, te je od toga doba znatno razvijen prosvetni rad. Održan je čitav niz prosvetnih predavanja. — Priredivane su pozorišne predstave. — Rodendan Nj. V. Kralja i 1. decembar proslavljeni su najsvetije. Na prvom prosvetnom sletu u Vel. Bečke-reku učestvovalo je društvo, s narodnim motivima na fruli. Prikazan je film svesokolski slet u Beogradu za članove Sokole i za ostalo građanstvo. — Radi što svestranijeg sokolskog obrazovanja društvo je slalo svoje članove na sve župske prosvetne tečajevе. — Ujedno, iz pročitanih izveštaja zapaža se velika aktivnost u toku prošle radne godine.

Posle pročitanih i primljenih izveštaja, usvojen je predlog župi za imenovanje nove društvene uprave. Prema ovom predlogu za starešinu predložen je br. Marko Šugin, sveštenik; za potstarešinu br. Vlada Jablanov, opšt. blagajnik; za tajnika i blagajnika br. Zdravko Ramadanski, upravitelj osnovne škole; za prosvetara br. Dobrovoja Jablanov, opšt. činovnik; za načelnika br. Duško Sećerov; za načelnicu s. Anđelija Pavlova, učiteljica; za lekara br. dr. Milorad Lazić.

GUDARICA. — Dana 21. januara 1934. god. Sokolska četa u Gudurici održala je godišnju skupštinu.

Kako je upravni odbor čete potvrđen od strane župe za 1934. god. a skupština odboru aklamacijom izglasala poverenje, to je isti ostao stari.

Iz podnetih izveštaja vidi se, da je rad mlade čete u protekloj godini bio vrlo aktivan.

Između ostalog skupština je rešila, da se iz četne kase nabave za sve kategorije vežbača sokolske kape, ali s istim da iste ostanu kao svojina čete.

Župa Zagreb

BLINJSKI KUT. — Naša četa održala je svoju I. redovnu glavnu godišnju skupštinu na dan 21. januara, koja je bila dobro posećena.

U 2. sata otvorio je skupštinu uz pozdravni govor starešina brat Peškir A. Miloš, koji je u svom govoru po-

zvao prisutne da upute sokolski po-zdrav na najviše mesto. Iza toga pročitani su izveštaji funkcionera čete, koji su pažljivo saslušani i odobreni. Zatim se prešlo na izbor nove uprave, u koju su izabrana sledeća braća: starešina Peškir A. Miloš, zamenik starešine Kepčija st. Petar, tajnik Zica Ostojica, blagajnik Kepčija ml. Petar; načelnik Dukić Ranko, zamenik načelnika Pejčaković Jovo. Na mesto drugih funkcionera iz raznih grana, ova četa izabrala je još četiri člana kao širu upravu t. j. upravni odbor i to braću Todorović Nikolu, Grubić Jovu, Grubić Bogdana i Grubić Janka. U revizijski odbor izabrana su sledeća braća: Peškir Miloš, Peškir Miloš, Stojaković Duro i Pejčaković Niko.

Posle izbora uprave, starešina brat Peškir A. Miloš poziva braću članove, kao i novu upravu, da nastave što agilnije i uspešnije rad na sokolskom polju, te zaključuje godišnju skupštinu, koja je protekla u najboljem redu.

DONJI KLASNIC. — Naša četa održala je dne 19. januara svoju zabavu s vrlo lepm i biranim programom. Zabavu je otvorio s pozdravnim govorom starešina br. Carić, a iza njega su članovi čete izveli šaljivi igrokaz »Prozac bez ljubavi«, koji je vrlo lepo odigran i nagrađen pljeskom od prisutnih gledalaca. Mali Sokolić br. Vaso Milaković izdeklamovao je nato pesmicu »Soko Sokolu«, vrlo čuvstveno. Nato je br. Pero Ljiljak izveo šaljivi monolog »Savestan dužnik«, vrlo lepo. Tajnik čete br. Sarapa govorio je nato o Sokolstvu i njegovom zadatku u narodu. Nato je izveden vrlo uspešni komad »Čobanin Jovo« na opšte zadovoljstvo. Iza ovog komada izveden je drugi šaljivi komad »Slepec Vidić«. Iza ovog programa nastala je veselica s plesom.

MEDARI-TRNAVA. — Naša četa održala je 14. januara svoju glavnu godišnju skupštinu, koja je bila izvanredno posećena.

U 14. časova otvorio je skupštinu brat starešina Branko Knežević, pozivajući prisutne da upute sokolske pozdrave na najviše mesto, bratu starešini Prestolonasledniku Petru i br. dru. Lavoslav Hanžeku, ministru za fizičko vaspitanje naroda. Iza toga pročitani su izveštaji funkcionera čete, koji su saslušani s odobrenjem. Zatim se prešlo na izbor nove uprave u koju su ušla sledeća braća: starešina: Branko Knežević, posednik, zam. starešine: Pero Vlajavljević, zemljoradnik, tajnik: Stojan Kvakić, ispitani opštanski beležnik i blagajnik; blagajnik: Ostojica Jelača, zemljoradnik; načelnik: Teodor Balić, opštinski blagajnik; zam. načelnika Teodor Galović, trgovački pomoćnik; prosvetar: Antonija Tica, učitelj. Revizori: Nestor Rodić, sveštenik, i Ilija Banak, stolarski pomoćnik.

PAKRAC. — Sokolsko društvo Pakrac održalo je u nedelju 14. januara 1934. godine svoju redovnu glavnu skupštinu.

Skupštini je prisustvovao izaslanik bratske župe Zagreb brat Mirko Sagrač, koji je tom prilikom održao prigodan govor o razvitku Sokolstva u zagrebačkoj župi i uopšte. U svom govoru naročito je podvukao činjenicu što tesnije saradnje oko pripreme za ovogodišnji sokolski slet u Zagrebu i Sarajevu. Govor brata Sagrača bio je pozdravljen burnim aplauzom. Sa skupštine upućen je brzopuzni pozdrav

Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beograd.

Iz izveštaja, koje su podneli pojedini funkcioneri, moglo se je razabrati, da je društvo u prošlog godinu postiglo u svakom pogledu lepih uspeha. Prema tome može se zaključiti, da će nova uprava na prokrcenom putu lakše uznapredovati i moći postići još lepših uspeha.

Skupština je protekla u najlepšem redu, slozi i bratskom razumevanju. Podeljena je razrešnica bivšoj upravi i izabrana je nova uprava na čelu s bratom Dragutinom Žehakom.

U upravu su ušli novi, ali prekaljeni Sokoli, koji daju garanciju za uspešan sokolski rad.

SRPSKA KAPELA. — Sokolsko društvo Srpska Kapela priredilo je na dan 19. januara o. g. svoju prvu akademiju u Bolžu sa sledećim programom: 1) Zadatak Sokolstva na selu — predavanje održao naš prosvetar brat Vinko Šikić. 2) Šaljiva igra »Saran« od Zmaja Jove Jovanovića, izveli članovi i članice. 3) »Oj letni« — »Karanfile« — i »Ječam žela«, otpevali su dyoglasno članovi. 4) Pet piramida izveli su članovi vežbači.

Uspeh je bio i moralan i materijalan iznad svakog očekivanja.

ZAGREB I. — U sredu 10. jan. primljeni su u audijenciju kod Nj. Vel. Kralja u njegovom dvoru izaslanici upravnog odbora ovoga društva posle podne u 16.45 sati.

Ovo je društvo na svečani način proslavilo 1. decembra pr. g. otvorenje svojega novoga Sokolskoga doma sagrađenog u Klaićevoj ulici, pa je ovo prvi sokolski dom u Zagrebu. Do ovoga doma došlo je jedino zaslugom bana Savske banovine gospodina i brata dra Ive Perovića. Kako muska učiteljska zagrebačka preparandija nema odgovarajuće dvorane za vežbanje, što je to veliki nedostatak za naš sokolski i narodni podmladak, to uviđajući veliki zadatak ovih budućih mladih narodnih prosvetara, odredio je br. dr. Perović gradnju ovoga doma, koji imaće jedino da služi uporabi Sokolskog društva, Zagreb I i navedene preparandije. Ovo društvo sudelovalo je u izgradnji ovoga doma sa svojom jednom četvrtinom dela.

Prema ranijem zaključku upravnog odbora ovoga društva u ovoj dvorani biće postavljen u zidu lik izraden u bronzi Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra u veličini od dva kvadrata metra i težak od 230 kilograma.

Kako je prvi originalni lik od bronzine saliven pod nadzorom profesora br. Frana Kršinića, kipara iz Zagreba — koji je lik ujedno i njegovo delo — to je uprava ovoga društva zaključila, da upotrebi priliku i da povodom boravka Njihovih Veličanstva u Zagrebu uruči ovaj prvi originalni

lik. Od društva bili delegirani ova braća u audijenciju i to: starešina društva Jurišević Milan, I. zam. starešine Petrović Dragutin, II. zam. dr. Matić Stevan, tajnik Jugović M. Konstantin, prosvetar Debeljak Stjepko, načelnik Jeras Hubert, te član upravnog odbora dr. Popović Laza.

Nj. Vel. Kralj vratio se toga dana nekoliko minuta pre nego što će biti primljena navedena sokolska delegacija, pa ulazeći u veliku dvoranu vrlo tuzdragan i veseo bude pozdravljen od delegata sa »Živio Kralje«.

Nakon ovakvog pozdrava pristupa pred Nj. Vel. starešina društva br. Jurišević i izrekao je ovaj govor:

Vaše Veličanstvo!

Sokolsko društvo Zagreb I smatralo je za svoju sreću da Vašem Veličanstvu i celom Kraljevskom domu usmeno i ovaj put izrazi svoju vernost i odanu podanost.

Mi Sokoli smatramo da smo pozvani na prvom mestu da radimo i širimo ljubav, slogu i jedinstvo među troimenom braćom velike nam otadžbine Jugoslavije, a istovremeno da vaspitavamo omladinu u nacionalnom i kulturnom duhu za dobrobit našeg uzvišenog Vladara i naše mile nam otadžbine.

Vaše Veličanstvo!

Nitko više u našoj domovini ne može da bude ponosniji, gordiji i zadovoljniji nego mi Sokoli, jer nas je Vaše Veličanstvo odlikovalo najvišim odlikovanjem koje postoji, a koje se ne nosi na grudima, već smo ga mi Sokoli primili u svojim sokolskim srcima od onog dana, kada je Vaše Veličanstvo odredilo Svoga Prvenca, našeg dičnog Prestolonaslednika Petra za starešinu Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Naše Sokolsko društvo Zagreb I na putu je da pomoću banovine kao i prijatelja Sokolstva, a i iz vlastitih sredstava dođe do Sokolskog doma, koji je prvi podignut posle oslobođenja i ujedinjenja u Zagrebu, te prilikom otvaranja ovog Sokolskog doma, a koji još nije u celosti gotov, u našem jugoslovenskom gradu Zagrebu, hteli smo da dademo našem Sokolstvu — i sokolskom naraštaju novi simbol u liku Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra, koji će stalno biti postavljen u našem Sokolskom domu, gde će Sokoli, sestre i braća, uvek pri svakom učešću u ovom Sokolskom domu imati pred očima Onog, koga svi tako milo i rado nosimo u našim sokolskim srcima, i koji za nas predstavlja utelovljenje naših jugoslovenskih ideala.

I zaista, naša zamisao bila je ostvarena zahvaljujući umetnosti prof. br. Frana Kršinića, koji je lik Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra izradio onako, kako smo mi sami zamislili i želeli, i koji ima da služi u buduću našem Sokolstvu kao zvezda vodilja.

Da bi ovo delo bilo još veće, mi smo kao i uvek skromni, ali iskreni, odani i zahvalni Vašem Veličanstvu napravili prvi originalni lik za Vaš Kraljevski Dom, koga smo namenili Vašem Veličanstvu i Njezinom Veličanstvu Kraljici — Ocu i Majci.

Mi molimo Vaše Veličanstvo, da ovaj za nas Sokole veliki simbol izvolite primiti, a mi na istome polažemo zakletvu, da ćemo uvek biti verni Vašem Kraljevskom domu, te da ćemo radi, ako to bude trebalo, i na Vaš poziv uvek žrtvovati i svoje živote za dobro i napredak našeg uzvišenog Kralja i mile nam domovine.

Živeo Kralj Aleksandar!

Živeo Kraljica Marija!

Da živi Nj. Vis. Prestolonaslednik Petar!

Da živi ceo Kraljevski dom!

Nj. Vel. Kralj saslušavši ove reči, toplo se zahvalio s nalogom, da se pozdravi celokupno članstvo. Također se vrlo laskavo izvolio izraziti, kada je promatrao lik i s veseljem je rekao »Odmah ću dati da vidi Kraljica«.

U trajanju od preko 15 minuta, kako je br. starešina predstavio Nj. Vel. Kralju sve ostale članove, Nj. Vel. Kralj dao se potanko informirati o stanju Sokolskog doma, pripremama za veliki ovogodišnji sokolski slet, pa je sa svima članovima delegacije izmenuo po nekoliko reči. Opraštajući se s rečima: »Do viđenja na sletu«, izaslanici su svoga Kralja ponovo radodno pozdravili sa »Živio Kralje«.

Ispod lika stavljeni su reči: Ocu i Majci Sokol I. Zagreb 1933.

Ovaj lik — koji je izradio, kako je gore navedeno prof. Kršinić, promatran s umetničkog gledišta u svakom je pogledu uspeo, te pokraj umetničke kvalitete imade još i svoju vaspitnu snagu i dinamiku širenja dinastičkih osećaja, kao i nacionalnog i sokolskog ponosa. Ukrašavati s ovim likom naše sokolske dvorane, pa ne samo to već i razna nadležstva, značilo bi popularizirati tim više sokolsku ideju s kojom će se kult našega naroda jačati kako u dinastičkom, tako i u nacionalnom pogledu.

Da bi u istinu ova umetnina dobila svoj jači publicitet, to će Sokolsko društvo Zagreb I u dogovoru s prof. br. Kršinićem izradivati skulpturu Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra u bronzi i gipsu. — K. J.

PREDNJK

sa Saveznom prednjačkom školom i Saveznim prednjačkim tečajem traži odgovarajuće nameštenje. Sposoban je da vodi sve kategorije srednjeg razreda, kao i lutkarsko pozorište, koje može potpuno da uredi. Po zanimanju stolar, a kadar je da radi i druge poslove. — Obratiti se na Sokolsko društvo Tuzla.

25-6

Jadvar a. d., Sušak

TELEFON 229

Vrši najjeftinije i najkulantnije sve špeditorske poslove.

28-2

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK

Redovita parobrodarska služba u svim pravcima jugoslovenskog primorja i Jadranskog Mora, za Dalmaciju, Albaniju i Grčku

JEVINA TURISTIČKA PUTOVANJA 10-11 dana za Dalmaciju i Grčku 6 dana za Dalmaciju

Uključiv hranu i krevet na brodu udobni putnički parobrodi — dobra kuhinja — prvoklasna podvorb

Tražite prospekte!

Uputa daje Jadransku plovidbu u Sušaku, sve njezine agencije i svi veći putnički uredi u tu- i inozemstvu

Brodarsko akcionarsko društvo

»OCEANIA«
podržava sledeće redovite parobrodarske veze:
Jadransko More — Španija — Alžir — Maroko svaka 2 tjedna
Jadransko More — Malta — Marseille — Severna Afrika — Kanarska ostrva svaka 4 tjedna.
Jadransko More — Severna Afrika — Tunis, svaka 4 tjedna.

Za potanje informacije obratite se na direkciju društva u Sušaku. Brz. Oceania — Sušak. Telefon broj 131-323

27-1

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

24-5

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Křen: Cilj sokolskih težnji.
VIII. a "	E. Gangl: Tyršev Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. b "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)
IX. "	Dr. Niko Mirvoš: Pogledi i misli dr. M. Tyrša.
X. "	E. Gangl: Tyršev poslanstvo. (Slov. tekst)
X. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: ODOBJKA (VOLLEY BALL)

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktični udžbenik češkog jezika.

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: SVESLOVENSKA MISAO

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožić: METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

23-6

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831